

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 16/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Ľuboslavom Sisákom, PhD., Skladná 14, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5Ek/2273/2023 z 5. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu sp. zn. 5Ek/2273/2023 z 5. novembra 2024. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a zároveň zaviazal okresný súd k úhrade náhrady trov konania v sume 713,96 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Martinom Petrovičom pod sp. zn. 413Ex722/23 sa oprávnená domáha vymoženía sumy 6 000 eur s príslušenstvom proti sťažovateľovi ako povinnému na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu Košice-okolie č. k. 10D/56/2017-27, Dnot 36/2017 z 15. mája 2018 (ďalej aj „exekučný titul“ alebo „uznesenie o dedičstve“), ktorým bola vymáhaná suma dohodnutá ako finančné vyrovnanie v prospech oprávnenej ako ustupujúcej dedičky. Sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, v ktorom argumentoval, že oprávnená sa svojím vyhlásením z 24. januára 2017 vzdala aj vymáhaného peňažného nároku.

3. Sťažovateľov návrh na zastavenie exekúcie bol uznesením vyššieho súdneho úradníka sp. zn. 5Ek/2273/2023 z 22. februára 2024 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) zamietnutý. Okresný súd posúdil vyhlásenie oprávnenej z pohľadu inštitútu odmietnutia dedičstva podľa § 463

Občianskeho zákonníka a následne dospel k záveru, že uvedené vyhlásenie neobsahuje jeden z dvoch prípustných dôvodov na odmietnutie dedičstva, a preto mu nemožno priznať právne účinky tohto právneho úkonu. Podľa druhého argumentu toto vyhlásenie časovo predchádza právoplatnosti exekučného titulu teda oprávnená sa ním vzdala svojich práv ešte pred tým, ako ich nadobudla, a preto ide o právny úkon neplatný podľa 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že vyhlásenie oprávnenej nie je potrebné posudzovať optikou odmietnutia dedičstva, ale ako vzdanie sa práva (odpustenie dlhu) alebo aspoň ako vyhlásenie o nežalovaní (*pactum de non petendo*).

5. Napadnutým uznesením okresného súdu (právoplatným 6. novembra 2024) bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá a v jeho druhom výroku bola oprávnenej priznaná náhrada trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu je neodôvodnené a arbitrárne. V jeho odôvodnení okresný súd nereagoval na podstatnú námietku, že vyhlásenie oprávnenej malo byť posúdené ako vyhlásenie o nežalovaní, ktoré v súlade s § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku bráni vymáhateľnosti exekučného titulu. Za nesprávny považuje sťažovateľ aj právny záver okresného súdu, podľa ktorého ako obrana povinného v exekúcii môže slúžiť len okolnosť, ktorá nastala po vzniku exekučného titulu (bod 18 napadnutého uznesenia), pretože toto pravidlo platí len pri dôvode podľa § 61k ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, nie však pri § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, pod ktorý možno subsumovať vyhlásenie o nežalovaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie, v dôsledku jeho nedostatočného odôvodnenia vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, podľa ktorej vyhlásenie oprávnenej je potrebné považovať za vyhlásenie o nežalovaní, ktoré bráni vykonaniu exekúcie.

8. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

9. Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02) súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto pri postupe všeobecných

súdob treba dbať na to, aby zabezpečili účastníkom exekučného konania zodpovedajúci prístup k súdu a právu na spravodlivé súdne konanie.

10. Zo sťažostnej argumentácie vyplýva, že sťažovateľ spochybňuje odôvodnenosť napadnutého uznesenia okresného súdu vo vzťahu k jednej z dvoch ním predložených argumentačných línií týkajúcej sa posúdenia vyhlásenia oprávnenej ako vyhlásenia o nežalovaní (*pactum de non petendo*). Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, v ktorom okresný súd vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa uviedol, že pre exekučné konanie bolo podstatné to, že k vyhláseniu oprávnenej došlo pred vznikom exekučného titulu, v ktorom sa povinný zaviazal vyplatiť jej sumu 6 000 eur do piatich rokov odo dňa právoplatnosti uznesenia o dedičstve. Okresný súd ďalej zdôraznil, že mu povinný (sťažovateľ) nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci zrušenie exekučného titulu a návrh na zastavenie exekúcie nie je opravným prostriedkom, ktorým by sa mal napádať exekučný titul, t. j. uznesenie o dedičstve. Zdôraznil, že k vyhláseniu oprávnenej došlo pred vydaním exekučného titulu a sťažovateľ zároveň v dotknutom dedičskom konaní zastupoval oprávnenú a bol účastníkom uzavretej dedičskej dohody. Zároveň okresný súd konštatoval, že pre platnosť právneho úkonu odmietnutia dedičstva nestačí, aby dedič urobil vyhlásenie o odmietnutí dedičstva voči ďalšiemu dedičovi. Povinnosťou okresného súdu i súdneho komisára by navyše bolo aj zohľadnenie platného odmietnutia dedičstva ešte pred vydaním exekučného titulu, v ktorom sťažovateľ bol poučený o možnosti podať proti nemu odvolanie.

11. K námietke sťažovateľa o posúdení vyhlásenia oprávnenej ako vyhlásenia nevymáhateľnosti sa okresný súd vyjadril v bode 19 napadnutého uznesenia. Okresný súd konštatoval, že žiadny dlh, t. j. peňažná pohľadávka oprávnenej voči povinnému, v čase podpísania vyhlásenia oprávnenej ešte neexistoval. Oprávnená sa tak v čase uskutočnenia svojho vyhlásenia nemohla vzdať ešte neexistujúcej pohľadávky, resp. odpustiť neexistujúci dlh či vyhlásiť, že neexistujúcu pohľadávku nebude uplatňovať. V rámci bodu 20 odôvodnenia okresný súd odpovedal na odkaz sťažovateľa ako povinného na judikatúru českých súdob, zdôrazniac, že v tomto prípade nie je aplikovateľná vzhľadom na odlišnosť českej právnej úpravy.

12. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na podstatu civilného procesu, ktorý sa vnútorne stratifikuje na konanie základné a vykonávacie (exekučné). Exekučné konanie predstavuje druhú fázu civilného procesu, nie však obligatórnu, ale v zmysle dispozičného princípu, na ktorom je založené, prísne fakultatívnu. Zatiaľ čo v základnom civilnom konaní súd spravidla judikuje právo medzi stranami sporu a judikuje existenciu či neexistenciu subjektívneho práva, v exekučnom konaní je úlohou súdneho exekútora a exekučného súdu poskytovať ochranu už judikovanému nároku.

13. Je nesporné, že exekučným titulom v tejto veci je právoplatné a vykonateľné uznesenie o dedičstve, pričom dedičskú dohodu schválenú týmto uznesením uzavrel sťažovateľ, ktorý pri jej uzatváraní zastupoval aj oprávnenú. Sťažovateľ mal možnosť proti uzneseniu o dedičstve podať odvolanie. Argumentácia sťažovateľa uplatnená v návrhu na zastavenie exekúcie, sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka a aj v ústavnej sťažnosti by eventuálne mohla mať vplyv na obsah dedičskej dohody, resp. neschválenie dedičskej dohody okresným súdom. Sťažovateľ sa sám zaviazal k splneniu povinnosti, ktorá je predmetom exekučného konania, pričom o možnosť zbaviť sa tejto povinnosti sa sám pripravil v dôsledku nedostatočne proaktívneho konania

v dedičskom konaní v záujme ochrany vlastných práv, resp. nepodaním odvolania proti uzneseniu o dedičstve. Argumenty sťažovateľa nie sú objektívne spôsobilé v preskúvanom konaní zvrátiť následky záväznosti a zásadnej nezmeniteľnosti právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Ústavný súd preto súhlasí s právnym názorom okresného súdu uvedeným v bode 19 jeho napadnutého uznesenia, že vyhlásenie oprávnenej nemožno považovať za procesný úkon, s ktorým by mohli byť spojené hmotnoprávne účinky právneho inštitútu vzdania sa nároku či procesnoprávne účinky nevymáhateľnosti nároku.

14. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu v kontexte sťažnostných námietok konštatuje, že jeho obsah nemožno považovať za arbitrárny, svojvoľný či nepreskúmateľný. Okresný súd dostatočne vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, prečo nebolo možné návrhu na zastavenie exekúcie vyhovieť.

15. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd uzatvára, že v danom prípade neboli splnené podmienky na prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a ústavný súd ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu